

РЕШЕНИЕ

№ 3034

гр. София, 08.05.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 12 състав, в публично заседание на 18.03.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Наталия Ангелова

при участието на секретаря Цонка Вретенарова и при участието на прокурора Първолета Станчева, като разгледа дело номер **11892** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Съдебното производство по делото е по реда на чл.203 и следващите от АПК вр. чл.284 ЗИНЗС.

С Решение № 7637/07.12.2023г. по адм.д. 5458/2023г. на АССГ, XI-ти тричленен състав, е постановено следното:

"ОБЕЗСИЛВА Решение №2470/10.04.2023г. по адм.д.№124/2022г. по описа на Административен съд София-град, в частта му, с която е осъдена Главна дирекция "Изпълнение на наказанията", на основание чл.284, ал.1 от ЗИНЗС да заплати на Б. Н. С., ЕГН-[ЕГН], сума в размер на 3 000 (три хиляди) лева, представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди от нарушение на чл. 3 от ЗИНЗС за периода от 30.11.2019г. до 04.01.2022г. при настаняване на ищеца в ЗОЗТ „Казичене“ и СЦЗ при неблагоприятни битови условия – настаняване в килии с дървеници, ведно със законната лихва, считано от 07.01.2022г. до окончателното плащане; както и в частта му за присъдените съдебни разноски.

ПРЕКРАТЯВА производството по отношение на предявения иск от Б. Н. С., ЕГН-[ЕГН], да бъде осъдена Главна дирекция "Изпълнение на наказанията", на основание чл.284, ал.1 от ЗИНЗС, да му заплати обезщетение за претърпени неимуществени вреди от нарушение на чл. 3 от ЗИНЗС за периода от 30.11.2019г. до 06.12.2022г. при настаняване на ищеца в ЗОЗТ „Казичене“ при неблагоприятни битови условия – настаняване в килии с дървеници.

ВРЪЩА ДЕЛОТО за ново разглеждане от друг съдебен състав предявения иск от Б. Н. С., ЕГН-[ЕГН], да бъде осъдена Главна дирекция "Изпълнение на наказанията", на основание чл.284, ал.1 от ЗИНЗС, да му заплати обезщетение за претърпени неимуществени вреди от нарушение на чл. 3 от ЗИНЗС за периода от 07.12.2022г. до 04.01.2023г. при настаняване на ищеца в СЦЗ при неблагоприятни битови условия – настаняване в килии с дървеници, при спазване на дадените задължителни указания в мотивите на настоящото решение."

Решение №2470/10.04.2023г. по адм.д. 124/2022г. по описа на АССГ е обезсилено частично, тъй като за част от исковия период идентична претенция за вреди е била предявена и разгледана по друго дело, по което е постановено Решение № 30/04.01.2023г. по адм.д. 733/2022г. на АССГ, оставено в сила с Решение № 4658/11.07.2023г. по адм.д.3179/2023г. на тричленен състав на АССГ.

Съобразно указанията на касационната инстанция, делото е върнато за ново разглеждане на предявения иск от Б. Н. С., ЕГН-[ЕГН], да бъде осъдена Главна дирекция "Изпълнение на наказанията", на основание чл.284, ал.1 от ЗИНЗС, да му заплати обезщетение за претърпени неимуществени вреди от нарушение на чл. 3 от ЗИНЗС за периода от 07.12.2022г. до 04.01.2023г. поради настаняване на ищеца в СЦЗ при неблагоприятни битови условия – настаняване в килии с дървеници, при спазване на дадените задължителни указания в мотивите на настоящото решение - да бъде уточнена цената на иска. Конкретно в мотивите на решението на касационната инстанция е посочено следното:

"При постановяване на Решение №2470/10.04.2023г. по адм.д.№124/2022г. първоинстанционният съд не е формирал воля по отделно относно размера за обезщетението за периода от 30.11.2019г. до 06.12.2021г. и за периода от 07.12.2021г.-04.01.2022г., като е изложил мотиви, че негативното въздействие на неблагоприятните условия е било по-интензивно в СЦЗ, въпреки по-краткия престой на ищеца там. Предвид това, настоящият съд не може да извърши преценка за законосъобразността на решението с оглед нормата на чл.52 ЗЗД в частта, касаеща периода 07.12.2021г.-04.01.2022г., доколкото от първоинстанционното решение не става ясно какво обезщетение е присъдено за периода на пребиваване на ищеца в СЦЗ. В тази връзка, касационният съд установява, че на практика първоинстанционният съд се е произнесъл по неясна искова претенция – неконкретизиран размер на претендираното обезщетение за периода 07.12.2021г.-04.01.2022г., поради което решението му следва да бъде обезсилено и в тази част, като по отношение на нея делото следва да бъде върнато за ново разглеждане на друг съдебен състав, при което ще следва да се остави без движение исковата молба като се укаже на ищеца да уточни петитума ѝ - да посочи изрично размера на претендираното от него обезщетение за претърпени неимуществени вреди от нарушение на чл. 3 от ЗИНЗС за периода от 07.12.2021г. до 04.01.2022г. при настаняването му в СЦЗ при неблагоприятни битови условия – настаняване в килия с дървеници. "

С определение по делото съдът е дал указания на ищеца за уточняване на исковата претенция, което е направено с молба от 15.01.2024г. чрез адв. Ю.. Така за периода от 07.12.2022г. до 04.01.2023г. претенцията на ищеца е за неимуществени вреди в размер на 8 лв. на ден или за посочения период -224 лв. общо, ведно със законната лихва, считано от датата на предявяване на иска до окончателното му изплащане.

По адм.д. 124/2022г., приложено към настоящото, по което първоначално е предявен иска, са приети всички относими доказателства по исканията на страните. Настоящият

състав на съда е приел, че единственото неуточнено обстоятелство е конкретният размер на иска за част от исковия период, тъй като е бил предявен общо, а всички процесуални действия по исковата молба са извършени по адм.д. 124 /2022г. на АССГ.

От ищеца в допълнителна молба чрез адв. Ю. е направено искане за уважаване на исковата претенция и присъждане на разноски на адвоката - по списък - в който като основание е посочен чл.38, ал.2 вр. ал.1 т.2 от Закона за адвокатурата и за три съдебни инстанции.

ОТВЕТНИКЪТ - Главна дирекция "Изпълнение на наказанията", не изрази становище по така уточнения размер на иска.

ПРОКУРОРЪТ - представи заключение за основателност на исковата претенция.

Административен съд София -град, в настоящия съдебен състав, по така предявения иск с правно основание чл.284 от Закон за изпълнение на наказанията и задържането под стража, приема от фактическа и правна страна следното:

Основания на исковата претенция за неимуществени вреди: .

В исковата молба Б. Н. С. претендира срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ правото си да му бъде заплатено обезщетение за неимуществени вреди - от поставянето на ищеца в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода, като за конкретния период е установено, че ищецът е бил преведен от ЗОЗТ Кремиковци в Затвора [населено място].

В исковата молба се твърди, че ищецът е бил настанен в килии с дървеници, които са го хапели денонощно и са му причинявали болки и страдания. При ухапване от дървеници се образува пъпка и оток със силен сърбеж и болка, които остават над 10 дни. Заради дървениците не можел да спи 2 години, бил подложен на жесток психически и физически тормоз, развил паник атаки и депресия. Вредите се твърди, че са причинени от незаконосъобразно бездействие на служители на ответника, които не унищожават дървениците, а разпространението им нараства.

Ищецът Б. Н. С. изтърпява наказание „лишаване от свобода“ като за периода от 19.11.2019г. до 07.12.2021г. е бил настанен в ЗОЗТ „Кремиковци“, а след 07.12.2021г. до в 5 група на Затвора в [населено място], спално помещение № 2.

Исковата претенция е предявена на дата 06.01.2022 г., по която е образувано адм.д.124 /2022г. на АССГ, като общо е бил предявен иск за неимуществени вреди в размер на 20 000 лв. за периода от 30.11.2019г. до 04.01.2022г., като исковият период не е променян. Установява се от данните по делото, че за периода след 07.12.2021г. до 04.01.2022г. ищецът е пребивавал в Затвора София, а преди това в ЗОЗТ Кремиковци, като впоследствие в хода на съдебното производство по посоченото дело, - изявление на адвоката от 05.12.2022г., ищецът е освободен от Затвора София поради изтърпяване на наказанието. Посочените обстоятелства изключват исков период към 04.01.2023г. Става въпрос за техническа грешка при посочване на исковия период, касае се за уточняване на размера на исковата претенция за периода на пребиваване на ищеца в Затвора София, който период е от 07.12.2021г. до 04.01.2022г.

По делото е приета медицинска справка, изготвена от Директора на МЦ – Затвор [населено място] на 21.02.2022г., видно от която ищецът страда от „паник атаки“. В Затвора в [населено място] не е посещавал здравната служба на общезитието по повод ухапвания от насекоми и не е искал противоалергични мадикаменти. Получава

терапия за „паник атаки“, както и лечение на други заболявания, при необходимост. Видно от изготвената справка от д – р Е. А. от ЗОЗТ „Кремиковци“/л. 24 от адм.д. 124/2022г. на АССГ/, на територията на ЗОЗТ „Кремиковци“ в много от спалните помещения действително има дървеници. Лишеният от свобода С. неколкратно е посещавал лекарския кабинет с оплаквания от ухапване от дървеници с обрив и сърбежи, за което са му предоставяни медикаменти за облекчаване на състоянието като Фортекал и Лоратидин.

В Затвора [населено място] всеки месец се извършва дезинфекция и дезинсекция на общите части и спалните помещения по договор с външен изпълнител. За извършените услуги са представени протоколи за ДДД. Лишените от свобода имат възможност по всяко време при тяхно желание да изпаряват дрехи, вещи, спално бельо и дюшеци в изпарителя на територията на Затвора [населено място]. В разговор с ИСДВР лишеният от свобода Б. С. Н. не е споделял за проблеми от ухапвания от дървеници.

Представени са договор с външен изпълнител за дезинфекция, дезинсекция и дератизация, протоколи за извършени услуги, заповед от 27.02.2020г. за предприемане на действия за овладяване на ситуацията в Затвора [населено място].

Свидетелят Е. Д. М., също е бил настанен в 5 група в Затвора [населено място], е заявил пред съда, че условията в 5 група не са добри, има много дървеници. Когато Б. С. постъпил в затвора му дали един дюшек, който бил пълен с дървеници и едно легло, също с дървеници. Цялата килия била в кървави следи от смачкани дървеници, имало следи по прозорците, по стените, на пода, в дюшеците и в леглата. Всяка сутрин ищецът убивал около 50 дървеници. Дървениците се намират в инсталациите, в телевизорите и в дрехите на хората. Ищецът не можел да спи, имал физически и психически проблеми. Искал да си унищожи дрехите, защото намирал в тях дървеници.

Съдът кредитира показанията на свидетеля като непосредствени, логично обосновани и съответни на писмените доказателства по делото, а именно на справките на СРЗИ . Видно от тях, проблемът с наличието на хлебарки и дървеници в Затвора [населено място], По жалби и сигнали са извършвани проверки и са връчени предписания през предходни години, тно няма данни проблемът да е преодолян в конкретния времеви период, предмет на исковата претенция.

Правни изводи:

Искът е допустим, предявен срещу надлежен ответник, заедно с оспорване на законосъобразността на фактически действия и бездействия на служители на администрацията на ответника.

Разгледан по същество е частично основателен.

Съгласно чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС, държавата отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода и задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения на чл. 3. Разпоредбата забранява подлагането на осъдените и задържаните под стража на изтезания, на жестоко, нечовешко или унизително отношение. За такова се смята и поставянето в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода или задържането под стража, изразяващи се в липса на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия,

бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност. По силата на чл. 284, ал. 5 от ЗИНЗС при установено нарушение на забраната по чл. 3, ал.1 от ЗИНЗС във връзка с ал. 2 настъпването на неимуществени вреди се предполага до доказване на противното. Елементите от фактическия състав на отговорността по чл. 284, ал.1 от ЗИНЗС включват нарушение на чл. 3 от ЗИНЗС по отношение на лице, което е лишено от свобода или задържано под стража, причиняване на вреди от нарушението и пряка и непосредствена причинно – следствена връзка.

Ищецът е лице, което е лишено от свобода, надлежен субект с право на иск по чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС.

В периода от 07.12.2021г. до 04.01.2022г. в Затвора в [населено място].

За исковия период от 07.12.2021г. до 04.01.2022г. /29 дни/ условията на пребиваване, така както са описани непосредствено в свидетелските показания, кредитирани от съда доказват нарушение на чл. 3, ал. 2 от ЗИНЗС. Основателно е оплакването за наличие на дървеници в помещенията на СЦЗ, независимо от взетите мерки от страна на ответника за редовна дезинфекция и дератизация. Същите са неефективни, потвърдено от множеството сигнали и жалби до СРЗИ, както и от периодично извършваните проверки и дадени предписания. Свидетелят Е. М. описва помещението, в което е бил настанен ищеца като пълно с дървеници, които се намират навсякъде в килията, в спалните принадлежности, дрехи, мебели, в инсталации.

Показателно за въздействието върху ищеца на въпросните условия е медицинската справка от д-р Е. А., че за предходен на процесния исков период неколкократно е посещавал лекарския кабинет с оплаквания от ухапване от дървеници с обрив и сърбеж. Съдът не изключва посочените последици и през следващия исков период, процесен по делото. Макар и да няма изрични оплаквания от страна на ищеца, не може да се приеме нито че не е бил подложен на ухапвания нито че вече не изпитва такива неблагоприятни последици - обриви и сърбеж.

Следователно, и както следва от практиката на ЕСПЧ, ищецът като лице изгърпяващо наказание "лишаване от свобода" през конкретния исков период, е бил поставен при условия, които са в нарушение на изискванията по чл.3 ЗИНЗС съответно на чл.3 от ЕКПЧ - въз основа на данните по делото следва, че същият е пребивавал в Затвора София при условия, които засягат здравето му, причиняват му болки и страдания, и поради това е бил задържан при условия, които не зачитат човешкото достойнство. Нещо повече, въпросните ухапвания и причинени сърбежи допълнително утежняват условията на изпълнение на наказанието лишаване от свобода, доколкото са ограничени възможностите за реакция на задържаното лице и така надвишава "неизбежното ниво на страдание, присъщо на задържането". Така според съдебната практика на ЕСПЧ едно отношение е определя като "нечовешко" когато, то е прилагано в продължение на часове и е причинило или фактическа телесна повреда, или силно физическо и психическо страдание. Той счита едно отношение за "унизително", когато то е било такова, че е предизвикало в жертвите усещания за страх, страдание и малоценност, които могат да ги унижат и обидят (решение К. срещу Полша 30210/96, § 92). В случая именно правото по чл.3 ЗИНЗС респективно по чл.3 Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи - забраната за нечовешко и унижително отношение, е нарушена спрямо ищеца. Наличието на нарушение на основно право води и до логична последица за понесени

неимуществени вреди - накърняване на човешкото достойнство, дискомфорт, унижение, болки и страдания, които са пряка и непосредствена последица от условията, при които е бил поставен ищеца през исковия период в Затвора София.

Относно размера на обезщетението - по 8 лв. на ден, съдът намира за основателно заключението на прокурора, че исковата претенция за присъждане на обезщетение за претърпени от ищеца неимуществени вреди за периода от 07.12.2021г. до 04.01.2022г., следва да бъде уважена в претендирания размер - от 224 лева. Следва да се посочи обаче, че за съобразно с общите схващания за справедливост при приложението на чл. 52 от Закона за задълженията и договорите, от значение е интензитетът на негативното въздействие, който съдът приема за доказано по-значим за периода на пребиваване в затвора София, предвид, че ищецът вече е лекуван за паник атаки, а преди това от вредното въздействие от ухапванията от дървеници, има експес на състоянието му. При отчитане съвкупно на интензитета на негативните преживявания, продължителността за исковия период, при съобразяване на стандарта на живот в страната и решенията на ЕСПЧ, както и комплексно, че и в предишни периоди ищецът не е пребивавал също в благоприятни условия за изтърпяване на наказанието, видно от цитираното по-горе съдебно решение за присъдено обезщетение за идентични условия в ЗОЗТ Кремиковци, съдът счита, че размерът на обезщетението - в размер на 224 лв. определен като справедлив от самия ищец, не е прекомерен и не е в противоречие с принципа за справедливост по чл.52 ЗЗД нито би довел до неоснователно обогатяване.

Съдът следва да уважи и исковата претенция за присъждане на законна лихва върху размера на обезщетението, от датата на предявяване на иска - 07.01.2022г., която е след крайната дата на процесния исков период, и до окончателното плащане.

При този изход на правния спор, своевременно направено искане и доказани разноски по списък по чл. 80 ГПК, на ищеца се дължат разноски в размер 400 лева - минималният размер по чл.7, ал.2, т.1 от наредбата за минималните размери на адвокатските възнаграждения, на основание чл.38, ал.2 от Закона за адвокатурата, и 10 лева за държавна такса. Съдът намира, че следва да присъди разноски на ищеца само за една съдебна инстанция, доколкото дублирането на искиви претенции за един и същ период по две съдебни дела от страна на ищеца, не може да бъде възложено в тежест на ответника чрез осъждането му за разноски.

Воден от горното и на основание чл. 284, ал. 1 и чл. 286, ал. 3 от ЗИНЗС, във връзка с чл. 203 и следващите от АПК, Административен съд София - град,

РЕШИ:

ОСЪЖДА Главна дирекция "Изпълнение на наказанията", на основание чл.284, ал. 1 от ЗИНЗС да заплати на Б. Н. С., [ЕГН] сума в размер на 224(двеста двадесет и четири) лева, представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди от нарушение на чл. 3 от ЗИНЗС за периодатвора София от 07.12.2021г. до 04.01.2022г. поради

настаняване на ищеца при неблагоприятни битови условия, ведно със законната лихва, считано от 07.01.2022г. до окончателното плащане на обезщетението.

ОСЪЖДА Главна дирекция "Изпълнение на наказанията", на основание чл.286, ал. 3 от ЗИНЗС да заплати на Б. Н. С., [ЕГН], сумата от 10 лева за държавна такса и на адв. И. Ю. от Софийска адвокатска колегия сумата в размер 400 /четиристотин/ лева, за адвокатско възнаграждение представляваща разноски за съдебното производство.

Решението подлежи на обжалване в 14 - дневен срок от съобщаването му на страните, с касационна жалба пред тричленен състав на Административен съд София – град.

СЪДИЯ